

Ажиглалтын арга

Рэймонд Жервейс

2022

Агуулга

Сэдвийн хүрээнд:

- ❖ Оролцооны болон талбарын аргачлалыг танилцуулна
- ❖ Ажиглалтын аргачлалыг тайлбарлана
- ❖ Ажиглалтын аргын давуу болон сул талуудыг үнэлэх болно

Шууд ажиглалтын аргын тодорхойлолт

АНУ-ын Өвчний хяналтын төвийн мэдээлснээр, шууд ажиглалт нь: “Ажиглалт гэдэг нь зан төлөв, үйл хөдлөл, ердийн байгаа шинж чанарыг ажиглах замаар мэдээлэл цуглуулах арга юм. Ажиглалт нь нээлттэй (хүн бүр тэднийг ажиглаж байгааг мэддэг) эсвэл далд (хэн ч тэднийг ажиглаж байгааг мэддэггүй, ажиглагч нь нуугддаг) хэлбэртэй байж болно.

Ажиглалт нь шууд болон шууд бус байж болно.

Шууд ажиглалт гэдэг нь харилцан үйлчлэл, үйл хөдлөл, зан үйлийг болох үед нь ажиглах явдал юм.

Шууд бус ажиглалт гэдэг нь харилцан үйлчлэл, үйл явц, зан үйлийн үр дүнг ажиглах явдал юм.

Шууд ажиглалт яагаад хэрэгцээтэй вэ?

Учир нь:

- Энэ нь төсөл/хөтөлбөр/бодлогод төлөвлөсөн зүйлсийн өнөөгийн явц эсвэл нөхцөл байдлыг ойлгох боломжийг танд олгоно.
- Та хувь хүний зан төлөв, хүмүүсийн хоорондын харилцааны талаарх мэдээллийг цуглуулж болно.
- Энэ нь танд тухайн орчин нөхцлийг илүү сайн үнэлэхэд тусална.
- Энэ нь бодит нөхцлийг мэдэх боломжгүй үед хувь хүмүүсээс мэдээлэл цуглуулахад тусална..

Шууд ажиглалт хийх алхамууд:

Алхам 1: Ажиглах зүйлээ тодорхойл: Яагаад танд шууд ажиглалт хэрэгтэй байна вэ? Та ямар мэдээлэл/өгөгдөл цуглуулахыг хүсэж байна вэ?

Алхам 2: Мэдээлэл цуглуулах системийг боловсруулах:

- Бүртгэлийн хуудас, шалгах хуудас
- Ажиглалтын зааварчилгаа
- Талбар дээрх тэмдэглэл.

Алхам 3: Ажиглалт хийх газраа сонгоно.

Алхам 4: Ажиглагчдыг сонгох: хүйсийн тэнцвэр, хэлний асуудал гэх мэт.

Алхам 5: Ажиглагчдыг сургах

Алхам 6: Ажиглалтын хугацаагаа сайтар төлөвлө.

Шууд ажиглалтын давуу талууд

- Хийгдэх байдал нь байгалийн, уян хатан, бүтэцгүй
- Ажиглагч өөрийн хувийн мэдээллийг мэдүүлэх эсвэл нэрээ нууцлах боломжтой
- Ажиглагч идэвхтэй оролцож эсвэл идэвхгүй ажиглаж болно
- Мэдээлэл цуглуулах бусад аргуудтай хослуулж болно.
- Холбогдох тоон өгөгдлийг үүсгэдэг
- Оффис, үйлдвэрлэлийн хэсэг гэх мэт "жижиг нэгж" -ийг судлахад хамгийн тохиромжтой.

Шууд ажиглалтын аргыг хэрэглэхэд анхаарах зүйлс

- Туршлагатай ажиглагч шаардлагатай: Сайтар бэлтгэгдсэн байх.
- Ажиглагч байгаль орчны хүчин зүйлүүдийг хянаж чадахгүй.
- Hawthorne эффект - хэрэв бүлэг тэднийг ажиглаж байгааг мэддэг бол энэ нь үүссэн зан төлөвт нөлөөлж болно.
- Түүвэр төлөөлөх чадварын төлөвлөгөө гаргаагүй бол ажиглалтыг нийт хүн амд тархаан ойлгож болохгүй
- Хэрэв ажиглагч үйл ажиллагаанд оролцохоор шийдсэн бол бодит байдал алдагдаж болно.
- Томоохон бүлгүүдэд ашиглахад бодитой биш.

• “Баярлалаа”

Mongolia:
Enhancing Resource
Management through
Institutional Transformation

Address: Floor 3, National Times News Tower Khudaldaanii gudamj, Khoroo 1
Chingeltei district, Ulaanbaatar-15160 Mongolia

Phone: 7610-5000